

22 Σεπτεμβρίου, 1990

[ΠΙΚΗΣ, Δ/στής]

RAMESH SINGH ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ,

Ενάγοντες,

v.

ΤΟΥ ΠΛΟΙΟΥ "SHELL MARINER",

Εναγομένων.

(Συνεκδικαζόμενες Αγωγές Αρ. 10/88,
11/88, 12/88).

5 *Ναυτοδικείο — Αξίωση αποζημιώσεων για παράνομη απόλυση —
Παραίτηση εργοδοτουμένων από εργασία επί τω ότι οι εργοδότες
παρεβίασαν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις — Αξίωση για οφει-
λόμενα πρόσθετα ωφελήματα — Απόρριψη αγωγών ενόψει της
μαρτυρίας, που προσκομίσθηκε από τους διαδίκους.*

10 Τα κύρια επίδικα θέματα στις υποθέσεις αυτές, αφορούσαν
τους όρους εργοδοτήσεως. Οι ενάγοντες είχαν παραιτηθή από την
εργασίαν των. Το ερώτημα σχετικά με τις αξιώσεις αποζημιώσεων
για παράνομη απόλυση ήταν κατά πόσο υπήρξε εξυπακουομένη
15 απόλυση (constructive dismissal), λόγω παραβάσεων των όρων ερ-
γοδοτήσεως από τους εναγομένους.

15 Το Ανώτατο Δικαστήριο δέχθηκε την μαρτυρίαν των εναγομέ-
νων. Ηύρε ότι οι εναγόμενοι εκπλήρωσαν τους όρους της αρχικής
συμφωνίας εργοδοτήσεως και ότι η εν λόγω συμφωνία δεν αλλοιώ-
θηκε με άλλην μεταγενέστερη συμφωνίαν. Περαιτέρω ηύρε ότι οι
15 ενάγοντες δικαιολογημένα είχαν προσδοκίαν ουσιαστικής αύξησε-
ως των απολαβών τους, αλλά τούτο δεν αλλοιώνει την νομική κα-
τάσταση.

Οι αγωγές απορρίπτονται με έξοδα.

20 **Αγωγές.**

25 Αγωγές για αποζημιώσεις γιατί οι ενάγοντες αναγκά-
στηκαν να τερματίσουν τις υπηρεσίες τους ως μέλη του
πληρώματος λόγω της αθετήσεως των υποχρεώσεων που
ανέλαβαν ή υποσχέσεων που έδωσαν σ' αυτούς για αύξηση
της μισθοδοσίας τους.

M. Μοντάνιος, για τους ενάγοντες.

K. Σαβεριάδης, για τους εναγόμενους.

Cur. adv. vult.

ΠΙΚΗΣ, Δ. ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Οι τρεις ενάγοντες, ινδικής καταγωγής, εργοδοτήθηκαν ως ναύτες στο πλοίο "SHELL MARINER" το οποίο ανήκει στην εταιρεία Shell Cyprus Shipping Co. που βρισκόταν κατά τον κρίσιμο χρόνο στην υπηρεσία των ναυλωτών, Shell Cyprus Bunkery Co. Ltd, και χρησιμοποιούνταν για την πετρέλευση πλοίων σε κυπριακά λιμάνια.

Ο ενάγων στην αγωγή 10/88, Ramesh Singh, προσλήφθηκε, όπως είναι παραδεκτό, βάσει γραπτής συμφωνίας, ημερομηνίας 12/11/86 (Τεκμ. 1 - Αγ. 10/88), η ερμηνεία της οποίας, κυρίως ως προς τη διάρκεια, είναι ένα από τα αμφισβητούμενα θέματα. Και οι άλλοι δυο ενάγοντες εργοδοτήθηκαν σύμφωνα με την εκδοχή των εναγομένων βάσει συμφωνίας με πανομοιότυπους όρους, ο ενάγων στην αγωγή 11/88 τον Απρίλιο του 1986 και ο ενάγων στην 12/88 τον Φεβρουάριο του 1987. Οι τελευταίοι δύο αρνήθηκαν ότι η πρόσληψή τους έγινε με γραπτή σύμβαση. Συγκεκριμένα ο Ridh Karan (Αγ. 11/88) αρνήθηκε ότι η φερόμενη ως υπογραφή του ανήκει στον ίδιο, ενώ όσον αφορά τον Ramesh Singh δεν κατετέθη ούτε του υπεδείχθη η σχετική σύμβαση. Άσχετα από το αν συνομολογήθηκε γραπτή σύμβαση ή όχι και ο ενάγων στην 12/88 βεβαιώνει στην αγωγή του ότι η πρόσληψή του έγινε όπως και εκείνη του Ramesh Singh για δοκιμαστική περίοδο ενός μηνός μετά τη λήξη της οποίας περιόδου η σύμβασή του παρατάθηκε με προφορική συμφωνία μέχρι το χρόνο τερματισμού της. Ο τρίτος ενάγων στην αγωγή 11/88 ισχυρίστηκε ότι η συμφωνία για την πρόσληψή του ήταν για αρχική περίοδο 7 μηνών, και ότι μετά την εκπνοή της περιόδου εκείνης η σύμβαση ανανεώθηκε διαδοχικά για άλλες δύο επτάμηνες περιόδους.

Ο ισχυρισμός των εναγόντων ότι η εργοδότησή τους

υπόκειται στους όρους της συλλογικής σύμβασης για τη μισθοδοσία και όρους εργασίας του πληρώματος των κυπριακών πλοίων, παρέμενε ατεκμηρίωτος· ούτε έγινε προσπάθεια προσαγωγής της σχετικής συλλογικής σύμβασης.

5 Εξάλλου ο κ. Γιάλλουρος, Οργανωτικός Γραμματέας της Σ.Ε.Κ. που κατάθεσε για τους ενάγοντες, διευκρίνισε ότι η συλλογική σύμβαση δεν ετύγχανε εφαρμογής στην περίπτωση του πληρώματος του "SHELL MARINER" διότι το πλοίο δεν ήταν εγγεγραμμένο στο κυπριακό νηολόγιο.

10 Όπως είναι παραδεκτό η εργασία και των τριών εναγόντων τερματίστηκε αρχές του Φεβρόρη του 1988. Οι συνθήκες τερματισμού της απασχόλησής τους είναι ένα από τα επίδικα θέματα σε συνάρτηση με την απαίτηση των εναγόντων για αποζημιώσεις για παράνομη απόλυση. Η θέση

15 και των τριών εναγόντων όπως συνάγεται από τη μαρτυρία τους είναι ότι αναγκάστηκαν να τερματίσουν τις υπηρεσίες τους ως μέλη του πληρώματος λόγω της αθετήσεως των υποχρεώσεων που ανέλαβαν ή υποσχέσεων που έδωσαν σ' αυτούς για αύξηση της μισθοδοσίας τους. Όταν η

20 θέση των εναγομένων αποκρυσταλλώθηκε με την προσφορά μηνιαίας αύξησης μόνο £5.- έκριναν ότι δεν είχαν άλλη εκλογή από την αποχώρησή τους από την εργασία των εναγομένων.

Η θέση των εναγομένων ως προς τις συνθήκες τερματισμού της απασχόλησης των εναγόντων όπως προκύπτει

25 από τη μαρτυρία του Κυβερνήτη του πλοίου Μιχαήλ Νικολάου είναι ότι αυτοί απολύθηκαν μετά την άνευ άδειας και αυθαίρετη απουσία από τα καθήκοντά τους για τρεις συνεχείς μέρες. Εν πάση περιπτώσει, παρείχετο στους εναγομένους δικαίωμα από τη σύμβαση εργοδότησης, σύμφωνα με την εκδοχή των εναγομένων, τερματισμού της απασχόλησής τους μετά από τριήμερη προειδοποίηση.

30

Το ερώτημα το οποίο τίθεται σε σχέση με τους ισχυρισμούς των εναγόντων για αδικαιολόγητο τερματισμό της

35 εργοδότησής τους είναι αν πράγματι η συμπεριφορά των εργοδοτών ήταν τέτοια ώστε να τεκμηριώνεται εξυπακου-

όμενη απόλυση (constructive dismissal)*.

Συνεπώς η τύχη αυτής της πτυχής της αγωγής των εναγόντων είναι συνυφασμένη με τη συμπεριφορά των εναγομένων κατά τη διάρκεια της απασχόλησής τους και ειδικότερα με την τεκμηρίωση των ισχυρισμών για διάρρηξη της συμφωνίας ως προς την καταβολή οφειλών και την παράλειψη εκπλήρωσης υποσχέσεων για ουσιαστική αύξηση της αμοιβής τους για ποσό 70 ή περισσότερων λιρών τον μήνα. 5

Ένας από τους ισχυρισμούς που έχουν προβάλει οι ενάγοντες για θεμελίωση του δικαιολογημένου της απόφασής τους να αποχωρήσουν είναι ότι η τροφή που τους παρείχονταν και οι συνθήκες διαμονής τους στο πλοίο ήταν δυσμενείς σε βαθμό που να καθιστούν την περαιτέρω διαμονή τους στο πλοίο προβληματική. Τα παράπονα αυτά δεν έχουν αποδειχθεί· τουναντίον προκύπτει από τη μαρτυρία ότι το σιτηρέσιό τους περιελάμβανε και φαγητά της ινδικής κουζίνας τα οποία οι ενάγοντες είχαν την ευχέρεια να μαγειρεύουν οι ίδιοι στο πλοίο. Οι αποζημιώσεις τις οποίες διεκδικούν (οι ενάγοντες) περιλαμβάνουν και απαίτηση για διάρρηξη της μεταξύ των μερών συμφωνίας για την καταβολή επιδομάτων για εργασία τα Σαββατοκυριακά, κατά τις εγκεκριμένες εορτές, καθώς και την καταβολή οφειλών για υπερωρίες. Όπως είναι παραδεκτό το καθημερινό ωράριο εργασίας ήταν μεταξύ 8.00 π.μ. και 4.00 μ.μ. (Δευτέρα - Παρασκευή). Επίσης η αγωγή τους περιλαμβάνει και απαίτηση, παρόλο που η αξίωση στο θέμα αυτό είναι διατυπωμένη με νεφελώδη τρόπο, για πρόσθετη μισθοδοσία την οποία έπρεπε να τους είχαν καταβάλει οι εργοδότες σύμφωνα με τις υποσχέσεις ή δεσμεύσεις που ανέλαβαν έναντι τους. 10
15
20
25
30

Οι ενάγοντες παραδέχονται ότι σύμφωνα με την ακολουθούμενη διαδικασία μηνιαίας καταβολής του μισθού τους υπέγραφαν αποδείξεις για το ποσό που τους καταβαλλόταν. Δεν ήταν όμως σε θέση λόγω άγνοιας της ελ- 35

**(Είχα την ευκαιρία να εξετάσω το θέμα στην απόφαση μειοψηφίας στην Eteria ELBEE Limited v. Sozos Efsthathiou (1989) 1 A.A.Δ.(A) 448*

- ληνικής και ουσιαστικά και της αγγλικής γλώσσας να βεβαιώσουν το περιεχόμενο των αποδείξεων που υπογράφαν. Ο ενάγων στην αγωγή 10/88 αναγνώρισε την υπογραφή του σε σειρά αποδείξεων που περιέχονται στο Τεκμ. 2.
- 5 Οι άλλοι δύο αρνήθηκαν ότι οι αποδείξεις οι οποίες τους έχουν επιδειχθεί καθώς και το μισθολόγιο του πλοίου φέρουν την υπογραφή τους όπως βεβαίωσε ο Κυβερνήτης του πλοίου ο οποίος κατάθεσε τα έγγραφα αυτά. Σύμφωνα με την εκδοχή τους οι υπογραφές που αποδίδονται σ'
- 10 αυτούς δεν είναι δικές τους. Ο ένας απ' αυτούς ο Righ Karan ισχυρίστηκε ότι σε μια από τις αποδείξεις η υπογραφή μοιάζει με τη δική του αλλά δεν είναι στην πραγματικότητα η δική του. Τα έγγραφα αυτά περιέχονται στο Τεκμ. 1 στην αγωγή 11/88, στο Τεκμ. 1 στην αγωγή 12/88
- 15 καθώς και στο Τεκμ. 2 στην 11/88 (Master' s General Account).

- Αποδέχομαι τη μαρτυρία του Κυβερνήτη του πλοίου και ευρίσκω ότι η φερόμενη ως η υπογραφή των εναγόντων στις αποδείξεις και έγγραφα που έχουν κατατεθεί
- 20 είναι πράγματι η υπογραφή τους. Οι αποδείξεις και τα έγγραφα που έχουν κατατεθεί επιμαρτυρούν ότι οι μηνιαίες απολαβές των εναγόντων υπερέβαιναν τον μηνιαίο μισθό τους που ήταν £150.- Οι ενάγοντες αναγνώρισαν στη μαρτυρία τους ότι ενίοτε τους δίδοταν επίδομα £5.- ή £10.-
- 25 για εργασία το Σάββατο ή την Κυριακή. Ισχυρίστηκαν όμως ότι τα επιδόματα αυτά υπολοίποντο ουσιαδώς των επιδομάτων που έπρεπε να τους είχαν καταβληθεί. Παράλληλα ισχυρίστηκαν ότι οι εναγόμενοι παρέλειψαν ολοσχερώς να τους καταβάλουν οφειλόμενες υπερωρίες. Ο
- 30 Κυβερνήτης του πλοίου κατέθεσε ότι στους ενάγοντες είχε καταβληθεί κάθε πρόσθετη αμοιβή στην οποία edικαιούντο περιλαμβανομένης και της μηνιαίας άδειας.

- Για τον προσδιορισμό του μέτρου για την αμοιβή τους για υπερωρίες και για εργασία τα Σάββατα ή την Κυριακή
- 35 οι ενάγοντες κάλεσαν τον κ. Γιάλλουρο ο οποίος κατάθεσε ως προς τη βάση της αμοιβής των εργαζομένων σε πλοία για υπερωρίες, καθώς και την αμοιβή τους για εργασία κατά τις εορτές, τα Σάββατα και τις Κυριακές. Τόσο ο

κ. Πούτρος, υπεύθυνος του γραφείου των ναυλωτών στη Λεμεσό με άμεση ευθύνη για τη διεκπεραίωση των εργασιών του πλοίου, όσο και ο Κυβερνήτης του πλοίου, οι οποίοι κατέθεσαν εκ μέρους των εναγομένων αρνήθηκαν ότι υποσχέθηκαν στους ενάγοντες ή σε οποιοδήποτε από αυτούς πρόσθετη αμοιβή ή ότι τους έδωσαν οποιαδήποτε υπόσχεση για σημαντική μελλοντική αύξηση της μισθοδοσίας τους. Και οι δύο κατάθεσαν για την οργάνωση του γραφείου των εναγομένων και τον τρόπο πληρωμής του προσωπικού. Η θέση τους είναι ότι οι πληρωμές γίνονταν βάσει σταθερού λογιστικού συστήματος των εναγομένων.

Η πρώτη διαφορά η οποία πρέπει να επιλυθεί στο πλαίσιο των επίδικων θεμάτων αφορά τους όρους εργοδότησης των εναγόντων. Οι όροι εργοδοσίας του ενάγοντα στην 10/88 περιέχονται στο Τεκμ. 1· και οι άλλοι δύο ενάγοντες ευρίσκω ότι εργοδοτήθηκαν κάτω από ανάλογους όρους, με την διευκρίνιση ότι ο ενάγων στην αγωγή 11/88 βρισκόταν στην υπηρεσία των ιδιοκτητών ή ναυλωτών του πλοίου πριν τη δρομολόγηση του εναγόμενου πλοίου (υπηρετούσε στο πλοίο "MEROIL B"). Η εργοδοσία των άλλων δύο ήταν για δοκιμαστική περίοδο ενός μηνός υποκείμενη σε παράταση για ακαθόριστο χρονικό διάστημα υπό την αίρεση του δικαιώματος των μερών να την τερματίσουν μετά από προειδοποίηση στην άλλη πλευρά. Δεν παρίσταται ανάγκη να αποφασιστεί εάν η προειδοποίηση για τερματισμό ήταν προειδοποίηση τριών ημερών όπως είναι η θέση των εναγομένων ή προειδοποίηση για οποιοδήποτε άλλο χρονικό διάστημα διότι όπως προκύπτει, άλλωστε αυτή είναι η θέση των εναγόντων, η σύμβαση τερματίστηκε με δική τους πρωτοβουλία. Ότι πρέπει να αποφασιστεί είναι αν η συμπεριφορά των εργοδοτών ήταν τέτοιας μορφής και χαρακτήρα ώστε να εκφεύγει από τα παραδεκτά όρια συμπεριφοράς του εργοδότη σε βαθμό που να δικαιολογεί τους εργοδοτούμενους να τερματίσουν την προσφορά των υπηρεσιών τους. Ο μηνιαίος μισθός και των τριών ήταν £150.-, και επιπρόσθετα οι εργοδοτούμενοι edικαιοούντο στα ευεργετήματα τα οποία καθορίζονται στο Τεκμ. 1, δηλαδή μηνιαία άδεια 5 ημερών καθώς και επιδόματα για εργασία έξω από τις προκαθορι-

- σμένες ώρες, 8.00 π.μ. μέχρι 4.00 μ.μ. Και οι τρεις ενάγοντες είχαν προσληφθεί στο λιμάνι της Λεμεσού και συνεπώς δεν υπήρχε νομική υποχρέωση για καταβολή των ναύλων παλλινόσθησής τους· ούτε είχε αναληφθεί ανάλογη
5 συμβατική υποχρέωση εκ μέρους των εναγομένων.

- Το επόμενο θέμα το οποίο θα εξεταστεί είναι αν οι εναγόμενοι ανέλαβαν να καταβάλουν στους ενάγοντες σε οποιοδήποτε στάδιο της εργοδότησής τους μεγαλύτερη μισθοδοσία από εκείνη η οποία τους καταβαλλόταν. Η μαρτυρία των εναγόντων στο σημείο αυτό είναι αόριστη. Χαρακτηριστική της ασάφειας των ισχυρισμών τους είναι η μαρτυρία του Ramesh Singh ο οποίος σε ερώτηση στην
10 αντεξέταση: "You said that after the second month Mr. Routros told you, 'This is your salary; take it or leave it'?",
15 απάντησε: "Yes Mr. Routros told me so". Στην επόμενη ερώτηση αναφορικά με την εκλογή του να παραμείνει στην υπηρεσία των εναγομένων απάντησε: "I choose to stay because I was given the verbal assurance of an increase of £70.- on that assurance I continued to work".

- 20 Ο Ridh Karan στη μαρτυρία του κατάθεσε ότι ο Κυβερνήτης του πλοίου του είχε υποσχεθεί αύξηση £80.- το μήνα. Η απάντησή του στην ερώτηση: "Από πότε;", ήταν η εξής: "I was not told when, but I was assured that I would be given an increase in salary".

- 25 Η εκδοχή του τρίτου ενάγοντος, Dharam Singh είναι παρόμοια· του δινόταν όπως ανέφερε υποσχέσεις ότι θα του καταβαλλόταν αύξηση στο μέλλον χωρίς ποτέ οι υποσχέσεις αυτές να ενσωματωθούν σε συμφωνία. Του λέχθηκε επίσης ότι όταν θα τερματιζόταν η εργασία του θα του
30 καταβάλλονταν όλα τα οφειλόμενα σ' αυτόν.

- Το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγω είναι ότι η μαρτυρία τους δεν τεκμηριώνει την τροποποίηση, σε οποιοδήποτε στάδιο, της αρχικής συμφωνίας ως προς τους όρους εργοδότησης και τη μισθοδοσία τους. Η αποδοχή χωρίς
35 επιφύλαξη της μηνιαίας μισθοδοσίας τους όπως τεκμηριώνεται από τις αποδείξεις παραλαβής της μηνιαίας

αμοιβής τους ενισχύει τη θέση των εναγομένων ότι η αρχική συμφωνία δε μεταβλήθηκε σε κανένα στάδιο και ότι οι εναγόμενοι δεν συμφώνησαν να τους καταβάλουν οποιοδήποτε μεγαλύτερο ποσό για τις υπηρεσίες τους.

Αποδέχομαι την εκδοχή των εναγομένων ότι οι όροι της συμφωνίας για την εργοδότηση και μισθοδοσία των εναγόντων δεν μεταβλήθηκαν μετά την πρόσληψή τους. Αφετέρου δέχομαι ότι είχαν γεννηθεί προσδοκίες στους ενάγοντες για αύξηση της μισθοδοσίας τους ενόψει της διαφοράς μεταξύ της δικής τους μισθοδοσίας και εκείνης των κυριών συναδέλφων τους. Όταν οι προσδοκίες αυτές ματαιώθηκαν με την προσφορά μόνον £5.- αύξησης το μήνα οι ενάγοντες αποχώρησαν από την υπηρεσία των εναγομένων. Είναι κάτω από αυτές τις συνθήκες, όπως κρίνω, που τερματίστηκε η σύμβαση εργοδότησης των εναγόντων.

Το επόμενο θέμα που πρέπει να αποφασιστεί είναι αν πράγματι οι εναγόμενοι παρέλειψαν να καταβάλουν στους ενάγοντες τα επιδόματα τα οποία ισχυρίζονται ότι τους όφειλαν βάσει των μεταξύ τους συμφωνιών. Αντίθετα με τις θέσεις που πρόβαλαν οι ενάγοντες ως προς τις παραλείψεις των εναγομένων να τους καταβάλουν ποσά οφειλόμενα σ' αυτούς, οι αποδείξεις πληρωμής μαρτυρούν ότι τους καταβαλλόταν κάθε μήνα σημαντικό ποσό πρόσθετο από τη μηνιαία μισθοδοσία τους, γεγονός που οι ενάγοντες δεν ομολόγησαν ευθέως στη μαρτυρία τους. Η διαπίστωση αυτή υποστηρίζει τη θέση των εναγομένων ότι συνυπολογίζονταν επί μηνιαίας βάσης και καταβάλλονταν τα επιδόματα που οφείλονταν σ' αυτούς για πρόσθετη εργασία ή εργασία κατά τις εορτές, τα Σάββατα ή τις Κυριακές. Η μαρτυρία των εναγόντων δεν έχει καταδείξει με οποιοδήποτε οριστικό τρόπο ότι τα ποσά τα οποία τους είχαν καταβληθεί περιλαμβανομένου και του τελικού ποσού κατά το χρόνο τερματισμού της εργασίας τους υπολοίπων των όσων είχαν προσφέρει στους εναγομένους. Τέλος οι ενάγοντες αποχώρησαν από την εργασία των εναγομένων όταν διεφάνη ότι οι προσδοκίες τους για ουσιαστική αύξηση της μισθοδοσίας τους δεν πραγματοποιή-

5 θηκαν. Το εύρημα στο οποίο καταλήγω είναι ότι οι ίδιοι
τερμάτησαν την εργασία τους. Το ότι οι προσδοκίες τους
είχαν, κατά την άποψή μου, ηθικό έρεισμα ενόψει της ανι-
σοσκέλιας μεταξύ της μισθοδοσίας τους και εκείνης των
10 μελών του πληρώματος κυπριακής καταγωγής δε μεταβάλ-
λει το συμβατικό πλαίσιο των σχέσεων των διαδίκων που
συνιστά και το επίδικο θέμα της αγωγής.

10 Ενόψει των ανωτέρω καταλήγω στο συμπέρασμα ότι
δεν έχει τεκμηριωθεί καμιά πτυχή της υπόθεσης των ενα-
γόντων, κατάληξη η οποία συνεπάγεται και την απόρριψη
των αγωγών. Πριν τελειώσω το κρίνω ορθό να επισημά-
νω, παρόλο που δεν αποτελεί επίδικο θέμα, ότι οι εναγό-
15 μενοι δε φαίνεται να έχουν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις
τους έναντι των εναγόντων για την καταβολή των σχετι-
κών εισφορών στο ταμείο κοινωνικών ασφαλίσεων.

Οι αγωγές απορρίπτονται με έξοδα.